

DigiCampus-hankkeessa tuotettujen Saavutettavuuden osaamismerkkien kuvaukset

Metamerkki: Saavutettavuusosaaja

Osaamismerkeistä tulee suorittaa kaksi kolmesta saadakseen Saavutettavuusosaaja–metamerkin.

Kriteerit:

- Ymmärtää miksi digitaalisen saavutettavuuden huomioiminen opetusmateriaalin, muun materiaalin tuotannossa tai digitaalisen työtilan rakentamisessa on tärkeää.
- Osaa tuottaa saavutettavaa viestinnällistä sisältöä: saavutettavia videoita, dokumentteja tai digitaalisen työtilan sisältöjä.
- Osaa suositella avustavan teknologian ratkaisuja.

Saavutettavan videomateriaalin tuottaja

Merkin avainsanat: tekstitys, saavutettava video, saavutettava opetusmateriaali, saavutettava materiaali, saavutettavuus, pedagoginen saavutettavuus, digitaalinen saavutettavuus

Kriteerit:

- Ymmärtää miksi digitaalisen saavutettavuuden huomioiminen opetusmateriaalin tai muun materiaalin tuotannossa on tärkeää.
- Osaa tuottaa tekstitettyjä videoita tai tekstivastineen videolle.
- Osaa noudattaa tärkeimpiä tekstityskäytänteitä videon tekstityksessä.
- Osaa hyödyntää korkeakoulun tarjoamia työkaluja videon tekstityksessä.

Osaamisen osoittaminen

Suunnittele ja toteuta saavutettava video osana työtäsi, esimerkiksi opetuksessa (tekstitetty tai videon sisältämä tieto löytyy tekstinä).

- Kuvaile, mihin käyttötärpeeseen tuotit videon, ja millä tavoin hyödynsit sitä osana työtäsi, esimerkiksi opetuksessa.
- Kuvaile, millaisia valintoja teit videon suunnittelussa ja toteuttamisessa saavutettavuuden näkökulmasta ja erityisesti tekstityksen tekemisessä. Mitkä tekijät edistävät videon saavutettavuutta?
- Kuvaile, mitä sovellusta olet käyttänyt videon tuottamiseen, tekstitykseen ja editointiin, ja miksi valitsit kyseisen sovelluksen.
- Kerro, missä ja millä tavoin jaotit videon käyttäjille. Onko video osa jotain isompaa kokonaisuutta, esimerkiksi soittolistassa?
- Kuvaile, mitä erityisesti opit saavutettavan videomateriaalin tekemisestä. Kohtasitko haasteita, joita jouduit ratkaisemaan?
- Liitä mukaan linkki videoon, joka on toteutettu mahdollisimman saavutettavasti. Varmistathan, että osaamismerkin arvioija pystyy avaamaan ja katsomaan videon.

Kriteerit

- Hakija on kuvaillut videon käyttötarkoituksen, ja kuinka on hyödyntänyt videota.

- Hakija mainitsee videon saavutettavuutta edistäviä tekijöitä/valintoja: tekstitys tai tekstivastine, (kuvailutulkkaus, mikäli sisällön vuoksi tarve). Muita videon tekstityksen saavutettavuutta edistäviä tekijöitä voi olla mm: merkkimäärä/rivi/repliikki, ajoitus. Jatkovinkki hakijalle: kiinnitä huomiota videon keston, suunnitteluvaiheessa huomioi jo esim. videon kestoja suunnitellessa
- Hakija mainitsee jonkun työkalun, jota käyttänyt, esim. SOM, Camtasia, Adoben tuotteet, Youtube, Resolve, Panopto jne.
- Hakija on esittänyt perusteita työkalun valinnalle esim. TTS, tekstitystyökalun ominaisuudet, henkilökohtaisia mielipiteitä, organisaation käytössä jne.
- Hakija kertoo, missä palvelussa on jakanut videon, ja onko hakija kertoo, missä palvelussa on jakanut videon, ja onko esim. osa soittolistaa.
- Hakija kertoo, mitä on oppinut prosessissa.
- Hakija on lisännyt linkin videoon.

Saavutettavan dokumentin tuottaja

Merkin avainsanat: Saavutettava dokumentti, saavutettava opetusmateriaali, saavutettavuus, pedagoginen saavutettavuus, digitaalinen saavutettavuus.

Kriteerit:

- Ymmärtää miksi digitaalisen saavutettavuuden huomioiminen opetusmateriaalin tai muun materiaalin tuotannossa on tärkeää.
- Osaa hyödyntää Office-ohjelmien helppokäyttöisyyden tarkistustoimintoa ja tehdä korjaukset sen tarjoamalla ohjeistuksilla.
- Osaa tarvittaessa tuottaa Office-tiedostoista (Word, PowerPoint) saavutettavia pdf-tiedostoja tai epub-tiedostoja.
- Osaa suositella dokumentin käyttäjille avustavan teknologian ratkaisuja (Officen Word ja OneNote-ohjelmien syventävä lukuohjelma/ Immersive Reader tai PowerPoint-esitystilassa reaaliaikaiset puheen tekstitykset ja käännökset).

Osaamisen osoittaminen

Suunnittele ja toteuta saavutettavaa materiaalia omassa opetuksessasi tai työssäsi.

- Kuvaile, mihin käyttötärpeeseen tuotit dokumentin, ja millä tavoin hyödynsit sitä osana työtäsi, esimerkiksi opetuksessa.
- Kuvaile lyhyesti miten olet suunnitellut ja toteuttanut saavutettavan materiaalin.
- [Linkki kuvankaappaukseen] Lisää linkki kuvaan, jossa näkyy Office-ohjelman dokumentin helppokäyttöisyyden tarkistustulokset.
- Kuvaile, mitä sovellusta olet käyttänyt dokumentin tuottamiseen. Jos muunsit dokumentin pdf-tiedostoksi tai epub-tiedostoksi, kuvaile, millä tavoin teit sen.
- Kuvaile, mitä erityisesti opit saavutettavan dokumentin tekemisestä. Kohtasitko haasteita, joita jouduit ratkaisemaan?
- Kuvaile lyhyesti, mitä avustavan teknologian ratkaisuja dokumentin käyttäjä voi tarvittaessa hyödyntää. Esimerkiksi Officen Word ja OneNote-ohjelmien syventävä lukuohjelma tai Immersive Reader tai PowerPoint-esitystilassa reaaliaikaiset puheen tekstitykset ja käännökset.
- Lisää linkki saavutettavaan dokumenttiin.
- Jos teit muunnoksen dokumentista, lisää linkki pdf-tiedostoon tai epub-tiedostoon.

Saavutettavan digitaalisen työtilan rakentaja

Merkin avainsanat: saavutettava opetusmateriaali, saavutettava materiaali, saavutettavuus, pedagoginen saavutettavuus, digitaalinen saavutettavuus, saavutettava oppimisympäristö, työtila, julkaisualusta.

Kriteerit:

- Ymmärtää miksi saavutettavuuden huomioiminen sisältöä digitaaliseen työtilaan tuotettaessa on tärkeää. Digitaalisia työtiloja voivat olla esimerkiksi oppimisympäristöjen toteutusten työtilat tai julkaisualustat, joilla tuotetaan verkkosisältöä.
- Osaa suunnitella ja valita työkalut saavutettavan digitaaliseen työtilan rakentamiseksi.
- Osaa hyödyntää työtilan työkaluja saavutettavan sisällön tuottamiseksi.
- Pyrkii huomioimaan, että muualta työtilaan linkitetyt materiaalit ovat saavutettavia.
- Tunnistaa digitaalisen työtilan, työtilassa tuotettujen sisältöjen ja siihen linkitettyjen sisältöjen, opetusmateriaalien tai muiden materiaalien saavutettavuutta edistävät tekijät. Työtila ja siihen linkitetyt opetusmateriaalit tai muut materiaalit ovat selkeitä, loogisia ja tiedot löytyvät helposti. Materiaalille on saatavilla viestinnällinen vastine saavutettavuuden varmistamiseksi, esimerkiksi puheelle tekstivastine.
- Osaa suositella digitaalisessa ympäristössä toimiville tarjolla olevia avustavan teknologian ratkaisuja.
- Osaa tuottaa sisältöä työtilaan tarvittaessa useassa eri muodossa.

Osaamisen osoittaminen:

Rakenna digitaalinen ympäristö ja tuo siihen sisältöä saavutettavuusohjeiden mukaisesti.

- Kuvaile, mihin käyttötarpeeseen rakensit saavutettavan digitaalisen työtilan.
- Kuvaile lyhyesti miten olet suunnitellut ja toteuttanut saavutettavan työtilan ja sisällöt. Kerro, millaiset asiat edistävät työtilan ja sisältöjen saavutettavuutta.
- Kuvaile, mitä työkaluja olet käyttänyt saavutettavan työtilan rakentamiseen ja siinä sisällön tuottamiseen.
- Kuvaile, mitä erityisesti opit saavutettavan työtilan rakentamisesta ja sisällön tuottamisesta. Kohtasitko haasteita, joita jouduit ratkaisemaan?
- Kuvaile lyhyesti, mitä avustavan teknologian ratkaisuja työtilan käyttäjä voi tarvittaessa hyödyntää, esimerkiksi erilaiset ruudunlukijat.
- Lisää suora linkki saavutettavaan työtilaan.

Osaamismerkkien myöntämistä varten on laadittu myös selkeä kriteeristö, jonka avulla merkkihakemuksia on helpompi arvioida.

